

gen til tvister om efterforskningen mv. klage over anklagemyndighedens afgørelse.

Bistandsadvokaten har efter de gældende regler fri adgang til at foreslå bevisførelse med hensyn til et erstatningskrav, og i tilfælde af uenighed herom kan spørgsmålet forelægges retten.

3.8.2. Lovforslagets udformning

3.8.2.1. Spørgsmålet om bistandsadvokatens adgang til at deltage i behandlingen af straffesagen er tidligere drøftet i forbindelse med betænkning nr. 1458/2005 om forbedring af voldtægtsfres retsstilling, hvor Strafferetsplejeudvalget fandt, at videre overvejelser om bistandsadvokatens rolle skulle ske i sammenhæng med overvejelserne om det generelle spørgsmål om forurettedes stilling i straffeprocessen.

Strafferetsplejeudvalget bemærker i betænkning nr. 1485/2006, at spørgsmålet om bistandsadvokatens beføjelser i straffesagen hænger sammen med forurettedes retsstilling i straffesagen og derfor rejser de samme principielle indvendinger, som udvalget har med hensyn til at tildele forurettede partsstatus.

Strafferetsplejeudvalget bemærker videre, at der ikke er noget væsentligt praktisk behov for at tildele bistandsadvokaten yderligere beføjelser med henblik på at få den bedst mulige belysning af omstændighederne i den enkelte straffesag til brug for rettens pådømmelse. Hertil kommer efter udvalgets opfattelse, at det ikke er ganske udelukket, at det i særlige tilfælde tillades bistandsadvokaten at stille spørgsmål i øvrigt, f.eks. for at undgå misforståelser og lignende, idet omfanget heraf må bero på den almindelige retsledelse.

På den baggrund og henset til, at forurettede ikke foreslås tildelt partsstatus, finder udvalget ikke, at der bør indføres en ordning, hvorefter bistandsadvokaten tillægges yderligere beføjelser, herunder nogen af de centrale partsbeføjelser som f.eks. retten til at foreslå supplerende bevisførelse, retten til at foretage afhøringer og retten til at procedere spørgsmålet om skyld og strafudmåling.

Der henvises til betænkningens kapitel 4, afsnit 4.3.4.4.

3.8.2.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets synspunkter.

3.9. Forurettedes adgang til at være til stede under retsmøder

3.9.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 28 a er retsmøder offentlige, medmindre andet er bestemt ved lov.

Efter retsplejelovens § 29 kan retten bestemme, at dørene skal lukkes. Det betyder, at forurettede ikke har ret til at være til stede i retten, medmindre forurettede selv skal afhøres.

Dørlukning kan ske, når hensynet til ro og orden i retslokalet kræver det, når statens forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse i øvrigt kræver det, eller når sagens behandling i et offentligt retsmøde vil udsætte nogen for en unødvendig krænkelse. I straffesager kan retten endvidere lukke dørene, når en sigtet er under 18 år, eller når der skal afgives forklaring af en polititjenestemand med særlig tjenestefunktion, og det af hensyn til denne særlige tjenestefunktion er nødvendigt at hemmeligholde identiteten, eller når sagens behandling i et offentligt retsmøde må antages at ville bringe nogens sikkerhed i fare eller hindre sagens oplysning.

Efter retsplejelovens § 29 e kan retten, når særlige grunde taler for det, give andre end dem, der har med sagen at gøre, tilladelse til at overvære et retsmøde, der afholdes for lukkede døre. Bestemmelsen er næppe tiltænkt og anvendes i praksis næppe i noget væsentligt omfang i forhold til forurettede i en straffesag.

Hvis forurettede skal afgive forklaring som vidne, følger det af retsplejelovens § 182, at forurettede ikke, medmindre retten bestemmer andet, må overhøre andres forklaringer, før vedkommende selv har afgivet sin forklaring. I praksis indebærer det, at en forurettet, som skal afgive vidneforklaring, ikke har mulighed for under hovedforhandlingen at overvære tiltaltes forklaring samt forklaringer fra andre vidner, som skal afgive deres forklaring inden forurettede.

3.9.2. Lovforslagets udformning

3.9.2.1. Strafferetsplejeudvalget har overvejet, om der kan være anledning til at indføre en ordning, hvor forurettede kan være til stede under hele hovedforhandlingen, herunder mens tiltalte afgiver forklaring. Udvalget har endvidere overvejet, om forurettede bør have mulighed for at overvære lukkede retsmøder.

En ordning, hvorefter forurettede kan være til stede under hele hovedforhandlingen, herunder mens tiltalte afgiver forklaring, kan gennemføres ved enten at lade forurettede afgive sin forklaring før tiltalte eller ved at bevare rækkefølgen, men således at forurettede får lov til også forinden at være til stede under tiltaltes forklaring.

Den gældende ordning, hvorefter tiltalte afgiver sin forklaring først, kan ifølge udvalget i en vis forstand siges at være »bagvendt«, idet tiltaltes forklaring ofte afgives, fordi en forurettet under efterforskningen har forklaret, at tiltalte har begået en lovovertrædelse.